

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 29 februari 1924 kl. 3 e. m.

Memorial i anledning av remiss från andra kammaren av en utav herr H. S. Kinmanson m. fl. väckt motion.

Till särskilda utskottet har från andra kammaren remitterats en av herr *H. S. Kinmanson* m. fl. väckt motion (nr 360), däri hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1924—1925 bevilja arméns och marinens reservstatspersonal tillfällig löne- och pensionsförbättring i enlighet med avlönings-sakkunnigas förslag av den 30 maj 1919.

Då ifrågavarande motion icke är av beskaffenhet att böra behandlas av särskilda utskottet, får utskottet hemställa,

att herr Kinmansons m. fl:s ovanberörda motion må till andra kammaren återlämnas.

Stockholm den 29 februari 1924.

På särskilda utskottets vägnar:

F. W. THORSSON.

I detta ärendes behandling hava deltagit:

från första kammaren: herrar *A. F. Vennersten*, *Olof Olsson*, *C. G. Ekman*, *F. G. Möller*, *J. Nilsson* i Kristianstad, *M. Hellberg*, *C. L. A. A. Reuterskiöld*, *J. L. Widell*, *P. Hellström*, *J. Nilsson* i Malmö, *J. B. Johansson* i Fredrikslund och *E. Åström*, samt

från andra kammaren: herrar *F. W. Thorsson*, *K. H. Branting*, *S. A. A. Lindman*, *S. Bengtsson* i Norup, *P. A. Hansson* i Stockholm, *E. O. Magnusson* i Tumhult, *J. A. Engberg*, *K. V. Rydén*, *J. Johansson* i Kälkebo, *F. T. Hamrin*, *A. Henrikson* och *I. T. Vennerström*.

Särskilda utskottets utlåtande Nr 2.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Kungl. Maj:ts propositioner och enskilda motioner	1
I. FÖRSVARSVÄSENDETS ORDNANDE	6
A. Kungl. Maj:ts förslag	6
B. Motioner	40
C. Utskottets yttrande	87
Allmänna utgångspunkter	87
Försvarsdepartementet	90
Lantförsvaret	90
I. Allmänna grunder för lantförsvarets ordnande	90
II. Värnplikten	91
A. Årskontingenten inskrivna värnpliktiga och dess fördelning	91
B. Avgången bland de värnpliktiga och dessas uppdelning på härens olika truppslag	91
C. Värnpliktstid och uppbådsindelning	92
D. Utbildningstiden	93
1. Till linjetjänst uttagna värnpliktiga	93
a) Allmänna synpunkter	93
b) Utbildningstiden för värnpliktiga i allmänhet	94
c) Utbildningstiden för studenter och likställda	98
2. Till ersättningsreserven uttagna värnpliktiga	100
a) Tjänstgöringstiden för värnpliktiga i allmänhet	100
b) Tjänstgöringstiden för studenter och likställda	100
3. Frivilliga landstormsövningar	100
III. Fredsorganisationen	101
A. Lantförsvarets kommandoexpedition	101
B. Arméförvaltningen	101
C. Härens organisation i fred på högre och lägre truppförband	101
Fästningar	101
1. Högre truppförband	101
2. Fästningar	102
3. Lägre truppförband	102

	Sid.
D. Högre staber och inspektioner m. m.	103
1. Arméfördelningschefer och arméfördelningsstaber	103
2. Brigadchefer och brigadstaber	103
3. Militärbefälet för Norrbotten	103
4. Kommendantskapet i Boden	104
5. Militärbefälet på Gotland	104
6. Infanteriinspektionen	105
7. Militärläroverksinspektionen	105
8. Kavalleriinspektionen	105
9. Generalstaben	105
10. Generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet samt ar- tilleristaben	106
11. Chefen för fortifikationen med stab — fortifikationens huvud- station — samt arméförvaltningens fortifikationsdepartement	106
12. Chefen för intendenturkåren samt intendenturstaben	106
13. Inspektören för trängen	106
14. Kommendantskapen i Stockholm och å Karlsborg	106
E. Undervisningsanstalter och utbildningskurser m. m.	106
1. Krigsskolan ..	106
2. Krigshögskolan	108
3. Artilleri- och ingenjörhögskolan	109
4. Ridskolan	109
5. Infanteriofficersskolan	109
6. Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	110
7. Artilleriskjutskolan	110
8. Gymnastiska centralinstitutet	111
9. Särskilda utbildningskurser	111
F. Lägre truppförband	111
1. Allmänna synpunkter	111
2. Förbättrande av underofficerarnas tjänsteställning	112
3. Infanteriet	114
4. Kavalleriet	118
5. Artilleriet	120
6. Ingenjörtrupperna och fortifikationen	128
7. Trängtrupperna	131
8. Intendenturtrupperna och intendenturkåren	134
G. Armémusiken	136
H. Civilmilitära samt civila kårer och stater	139
1. Fältläkarkåren	139
2. Garnisonssjukhusen och arméns sjuksköterskekår	140
3. Fältveterinärkåren	140
4. Artilleriets fabriker och tyganstalter	140
5. Ecklesiastikstaten	141
6. Polispersonalen	141

	Sid.
I. Härens hästar och remonteringsväsendet	141
1. Härens hästar	141
2. Remonteringsväsendet	145
J. Reservpersonal	146
1. Personal å reservstat	146
2. Personal i arméns reserver	146
3. Väg- och vattenbyggnadskåren	147
4. Anställandet av »jordavlönat» underbefäl i reserven	148
K. Den fast anställda personalens rekrytering	148
1. Manskapets rekrytering	148
2. Underbefäls och underofficerares befordran till officerare och reservofficerare	149
3. Rekrytering av officers- och underofficerskårerna vid de i Boden förlagda truppförbanden	151
4. Befordringssystemet	153
IV. Lantförsvarets kostnader	153
1. Årliga kostnader	153
2. Engångskostnader	153
Byggnads- och reparationsarbeten	153
Materielanskaffning	154
Ersättning åt kommuner till följd av indragning av truppförband m. m.	154
V. Övergången till den nya härordningen	155
1. Allmänna synpunkter	155
2. Värnplikten	155
3. Organisationen	155
4. Särskilda kostnader för övertaliga byggnader och materiel	160
Sjöförsvaret	161
I. Allmänna grunder för sjöförsvarets ordnande	161
II. Flottan	161
A. Sjökrigsmaterielen	161
B. Fredsorganisationen	163
1. Marinens centrala myndigheter m. m.	164
2. Sjöstyrkorna	165
3. Flottans stationer och örlogsdepåer, skeppsgosseinstitutionen och flottans varv	166
4. Flottans poliskår	168
5. Flygvapnets utbildningskurser	168
6. Övriga personalbehov	168
7. Flottans personalstater	169
C. Reservpersonalen	171

	Sid.
D. De värnpliktiga och deras redovisning	171
De värnpliktiga i allmänhet	171
Studenter och likställda	172
De värnpliktigas inskrivning, redovisning och avlöning	172
III. Kustartilleriet	172
A. Allmän organisation	172
B. De värnpliktiga	173
C. Fredsorganisationen	174
1. Allmänna synpunkter	174
2. Chefen för kustartilleriet jämte stab	174
3. Övriga högre staber	175
Vaxholms fästning	175
Karlskrona krigshamn	175
4. Skjutskola och mineringsskolor	175
5. Truppförbanden	175
6. Övriga personalbehov	177
7. Kustartilleriets stat	177
D. Reservpersonalen	178
IV. Sjöförsvarets kostnader	179
1. Årliga kostnader	179
2. Engångskostnader	179
Byggnadskostnader	179
Materielanskaffning	179
V. Övergången till den nya marinorganisationen	180
Flygvapnet	181
A. Flygvapnets ställning inom försvarsorganisationen	181
1. Synpunkter i fråga om flygvapnets organisation	181
2. Huvuddragen av flygvapnets organisation	183
B. Den föreslagna organisationens enskildheter	184
1. Flygvapnets ledning	184
2. Flygkårernas och flygverkstädernas personal samt utbildningen	185
Flygkårernas personal och dess utbildning	185
Flygverkstädernas personal	193
De värnpliktiga	193
3. Flygkårernas materiel samt flygkårernas och flygverkstädernas förläggning	194
Flygkårernas materiel	194
Flygkårernas förläggning	194
Flygverkstädernas förläggning	197
C. Flygvapnets kostnader	198
Årliga organisationskostnader	198
Kostnaderna för materielanskaffning, byggnader m. m. (engångskostnader)	200

	Sid.
Fördelning av byggnadskostnaderna för flygvapnet	203
Fördelning av materielanskaffningskostnaderna för flygvapnet	203
D. Flygteknisk forskning och utbildning av flygingenjörer	204
E. Förberedandet av nyorganisationens genomförande	204
Sammanfattning	205
Utskottets hemställan	205

II. VÄRNPLIKTSLAGEN	241
A. Kungl Maj:ts förslag	241
B. Motioner	295
C. Utskottets yttrande	309
Värnpliktslagen	309
De värnpliktigas avlöning	316
Förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kropps- skada, ådragen under militärtjänstgöring	317
Lagen den 16 oktober 1914 om förbud i vissa fall mot värnpliktigs skil- jande från tjänst eller arbete	318
Lagen den 21 maj 1920 om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänk- ligheter mot värnpliktstjänstgöring	319
Utskottets hemställan	323

Bilagor.

**Bil. 1. Generalstabschefens yttrande angående fredsförläggning av infanteri-
förbanden.**

Bil. 2. Sammandrag över anslagen under fjärde huvudtiteln.

Reservationer m. m.

a. Reservationer

av: herr *Vennersten m. fl.*,
 » *Lindman*,
 herrar *Magnusson i Tumhult* och *Henrikson*,
 herr *Rosén m. fl.*,
 herrar *Reuterskiöld* och *Johansson i Kälkebo*,
 herr *Hellberg*,
 » *Reuterskiöld*,
 » *Vennerström*.

b. Särskilt yttrande

av herr *Rydén*.
